

Når de indre grensene sprenges og man orienterer seg pånytt – i et større univers

RALPH DITLEF KOLNES

«Det meste av det vi sier om Gud, er bruddstykker av en virkelighet vi ikke kan gripe i begreper. Og jeg vet at selv bak den mest rettroende fasade skjuler det seg ofte avgrunner av troskaos og fortrenget tvil.»

I boka *Hvem kan stoppe vinden?* har professor Notto R. Thelle vunnet frem til et språk som frilegger slike bruddstykker for leseren. Til gjenkjennelse. Til utfordring.

Forfatteren har på en overbevisende måte forlatt de rettroende fasaders angstfylte verden og begitt seg på vandring. Gjennom seksten år krysset han kulturelle, religiøse og følelsesmessige grenser. I søkende nærkontakt med japansk buddhisme og andre religioner. I kritisk nærkontakt med sitt eget trosgods og sin norske identitet.

Et slikt pilegrimsprosjekt krever en god porsjon mot. Eller kanskje snarere en god porsjon angst.

Mot til et oppbrudd. Og evnen til å bruke egne angstkilder som drivkrefter, henimot et større univers. Som en utvidelse og fordypning i møte med troens og livets mysterium. Her står forfatteren i en urgammel, bibelsk pilegrimstradisjon.

Lik Abraham begir han seg ut på en vandring. Lik Abraham har han fått sin tro merket og formet av vandringen.

Det er om dette han skriver. I et språk som når langt dypere enn intellektuelle analyser. I et språk som forener tankens vei med det personlige, det følelsesmessige, det religiøse . . . I denne formulerings- evne skulle jeg tro at Thelle står helt alene blant norske teologiske professorer.

Dette er en bemerkelsesverdig bok. En autentisk bok. Det er en bok som driver mot den kristne tros kilder. Like mye som den driver leseren

mot de fordommer vi ofte griper til – når vi blir redde for å blottstilles. Og har en velbegrunnet mistanke om at vi er veiet og funnet for lette.

Den vandring vi innbys til i denne boken, bringer oss inn i klosterhagene, inn i østens templer, ritualer, meditasjoner. Noen ganger stanser forfatteren opp – og lar oss leve med i nærheten til buddhistmestre, filosofer og religiøse ledere. Ved slike møtesteder lar Thelle sin egen kristne tro gjennomgå en lutring, en prøve.

Han opplever å være i drift. Og i avgjørende øyeblikk aner han lite om hvor det bærer hen. Har han mistet forfeste? Hva vil hans foreldre si? Hans venner?

Stormen er over ham. Hvem kan stoppe vinden? Veimerkene glir bort. Kaos åpner seg. Alt kan skje . . . Før han på en ny måte oppdager at ordene, Ordet, har en bærekraft:

«de kan bære oss videre utover ordets grense inn i stillheten hvor Guds mysterium vibrerer av liv»

Gjennom alt Thelle skriver, ligger det en gulltråd av kristen bekjennelse. Vevet påny. Som en ledetråd gjennom religionenes labyrintiske verden. Den han har beveget seg i. Og latt seg bevege av. På en måte som får ham til å si: – Kristusveien er en vei man går, ikke et sted man «bor».

Og den som fordyper seg i Thelles bok, oppdager at vandreren henter trygghet fra Kristi barmhjertige nærvær, fra Jesusord som pilegrimen opplever gjennomlyst på en annen måte enn i den bofaste, etablerte kristelighet.

Hvordan ser vår vestlige kristendom ut i pilegrimens perspektiv?

Boken beretter om en lærd buddhistmunk. Han kom over en Bibel, leste evangeliene. – Hvis dette er kristendom, da er jeg en kristen, sa han, dypt beveget. Etter litt stillhet, i tanker, føyde han til: – Men så reiste jeg til Europa, og da forstod jeg ingenting lenger . . .

Mange av de oppriktig søkende, religiøse som Thelle møtte blir til talsmenn for vår egen reaksjon i møte med kirkene:

«Det er et pinefullt paradoks at mange av Jesu venner i Japan foretrekker å holde seg borte fra den kristne kirke. I beste fall møtte de en blek skygge av det de møtte i evangeliene. I verste fall ser de kirken som et forræderi mot Jesus.»

Thelle setter navn på en undring, en smerte: Er det slik, at der alltid vil være noen få som utstråler troens lys, mens de fleste tradisjonsbærere holder lyset opp uten selv å leve helt i lyset? Det er mørkt ved foten av staken.

Den pilegrimsreise forfatteren skildrer fører inn til knutepunkter av menneskets lidelse og lengsel. De finnes hos mennesker i alle kulturer,

i alle religioner. Denne reise mot østen skildrer like mye erfaringer som finner sted i menneskets eget sinn. Med de mange grenseoverganger som utfordrer oss der inne.

I boken *Hvem kan stopp vinden?* gir forfatteren oss en anelse om hva Guds pust innebærer, like mye i vest som i øst. Like mye på det kollektive som på det individuelle plan.

Notto R. Thelle har gjennom sine menneskelige og religiøse erfaringer, gjennom sin språklige formuleringsevne og gjennom sin kristne tro åpnet for nærværets skjulte mysterium. Han viser oss at vi trenger en tro som rommer menneskelivets mange dimensjoner. Han har gitt oss glimt av en større tro.

Notto R. Thelle: *Hvem kan stoppe vinden? Vandringen i grenseland mellom Øst og Vest* Universitetsforlaget 1991. 109 s. Kr. 120.

Ralph Ditlef Kolnes, f. 1937, cand. theol. MF 1969, sykehusprest 1971, høgskolelektor/førsteamanuensis Diakonhjemmet 1977/1988, forfatter.

When the inner boundaries break and one reorients oneself – in a greater universe

Review of a recent book by Notto R. Thelle, *Who can stop the wind? Wanderings on the boundary between East and West.*